

MAG

Maatschappelijke Agenda

ERVARINGEN & VERHALEN UIT HARDINXVELD-GIESSENDAM

Inhoud

1. Conclusies
2. De Maatschappelijke Agenda MAG
3. Ervaringen met de werkwijze van de MAG
4. Rolinvulling van StuwKR8 voor de MAG
5. Voortgang op de doelen van de MAG

Bijlagen
Onderzoekverantwoording
Impressie van de schrijfofdracht

Deze factsheet beschrijft de resultaten van het ervaringsonderzoek naar de Maatschappelijke Agenda (MAG) van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. In de MAG staan de maatschappelijke vraagstukken en doelen van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Er zijn twee onderzoeken uitgevoerd naar de nieuwe werkwijze en ontwikkelingen met betrekking tot de MAG, beide in opdracht van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Eind 2018 verscheen de eerste met de resultaten van het door StuwKR8 uitgevoerde partnertevredenheidsonderzoek onder de MAG-partners. Dit tweede onderzoek bevat de resultaten van een ervaringsonderzoek onder MAG-partners. Dit onderzoek is uitgevoerd door het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD). Door groepsgesprekken en individuele interviews te houden met MAG-partners hebben we achterhaald wat hun ervaringen zijn met de werkwijze van de MAG, de rolinvulling van StuwKR8 en de inhoudelijke voortgang van de MAG-doelen.

1 Conclusies

Werkwijze

Voor grotere, professioneel opererende organisaties werkt de MAG goed. Dit type organisaties is gewend aan het indienen en verantwoorden van aanvragen. Werken met de nieuwe eisen van de MAG is voor hen prima te doen. De twee grote spelers in de MAG, Bibliotheek AanZet en de welzijnsorganisatie Servanda, zijn door de MAG en StuwKR8 succesvol aangezet om zich meer naar buiten te richten. Ze zijn allebei meer vraaggericht gaan werken en zijn verbindingen met elkaar en anderen aan gegaan. Dat heeft in de ogen van de twee organisaties geleid tot meer activiteiten bij hen. Kleine, door vrijwilligers gerunde organisaties ervoeren in eerste instantie meer werk bij het aanvragen van een bijdrage. Nu moet een initiatief uitgebreider beargumenteerd worden en wacht een schriftelijke verantwoording na afloop. Anderen vonden dat er geen merkbaar verschil in belasting was met daarvoor, of zeggen te zijn geholpen door StuwKR8. Het samen met andere organisaties optrekken voor bestaande of nieuwe initiatieven is voor de kleinere organisaties ook een relatief grotere opgave. Bijeenkomsten met als doel om in contact te komen met mensen en organisaties, die elkaar nog niet kennen, zijn behulpzaam om het proces van samenwerken verder op gang te brengen.

Rolinvulling StuwKR8

StuwKR8 heeft volgens velen de MAG van de tekentafel gehaald en midden in de samenleving gezet en tot leven gebracht. StuwKR8 is zichtbaar in wijken en buurten. Vooral grotere partners in de MAG konden daar voorbeelden van geven. Zo waren ze bijvoorbeeld aanwezig bij sport- en cultuurverenigingen. Voor een aantal vooral kleinere organisaties, was dat veel minder zichtbaar en merkbaar het geval. StuwKR8 organiseerde ook bijeenkomsten over de MAG en bood en biedt hulp en ondersteuning aan indieners van initiatieven. Ze handelden daarin proactief, benaderbaar en behulpzaam volgens de meeste mensen die we spraken. De intensievere samenwerking tussen partners begint te komen.

Inhoudelijke voortgang van de MAG doelen

Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat er nieuwe initiatieven en samenwerkingen zijn ontstaan. Vooral bij kleine initiatieven, zoals een buurtfeest of een ontmoetingsmaaltijd in de kerk, worden organisaties gevraagd mee te doen die hiervoor niet bij het initiatief betrokken waren. Organisaties die anders niet mee hadden gedaan worden op deze manier toch betrokken. Verder valt op dat sportverenigingen zijn gaan samenwerken, met elkaar en met scholen, om buiten de eigen faciliteiten activiteiten te ontplooiën. Dat vrijwilligersorganisaties elkaar nu beter kennen helpt in ieder geval bij het tot stand brengen van nieuwe samenwerkingen en initiatieven. Het is nog te vroeg om te beoordelen of deze nieuwe samenwerkingen duurzaam van aard zijn of dat het bij incidenten blijft. Bewoners en organisaties vinden het vaak lastig te beoordelen of de MAG doelen ook daadwerkelijk worden bereikt door de initiatieven. Zij geven aan dat het nog te vroeg is om daar een goed oordeel over te kunnen geven.

2 De Maatschappelijke Agenda MAG

De gemeente Hardinxveld-Giessendam stelde in 2017 de Maatschappelijke Agenda (MAG) op. In 2019 is de nieuwe werkwijze echt van start gegaan, na het overgangsjaar 2018. In deze agenda staan de maatschappelijke vraagstukken die te maken hebben met prettig leven in Hardinxveld-Giessendam. De Gemeente heeft de MAG vertaald naar een MAG-opdracht, bestaande uit twee deelopdrachten: **met & voor elkaar** met daarbij vier doelen en **actief & gezond**, eveneens met vier doelen.

Wat is er zo mooi aan mijn initiatief?

"Er is nu een divers cultureel aanbod van lezingen voor een breed publiek in de bibliotheek"

-Bibliotheek AanZet

Hoofdthema	Vraagstuk	Doel
met en voor elkaar	1 samenleven	Inwoners leven respectvol samen in Hardinxveld-Giessendam
	2 omzien naar elkaar	In Hardinxveld-Giessendam staan inwoners voor elkaar klaar
	3 vrijwillige inzet	Inwoners van Hardinxveld-Giessendam zetten zich vrijwillig in
	4 mantelzorg	Mantelzorgers ervaren een goede balans tussen zorg voor zichzelf en voor de ander
actief en gezond	5 opgroeien en ontwikkelen	Kinderen en jongeren in Hardinxveld-Giessendam kunnen hun talenten ontwikkelen
	6 sport en beweging	inwoners van Hardinxveld-Giessendam zijn actief in beweging
	7 gezonde levensstijl	Inwoners van Hardinxveld-Giessendam leven gezond
	8 geestelijke gezondheid	Inwoners van Hardinxveld-Giessendam zitten lekker in hun vel

Met de komst van de MAG wil de Gemeente niet langer sturen op de uitvoering van activiteiten, maar op het bereiken van gewenste effecten op de doelen van de MAG. Penvoerder StuwKR8 werkt samen met de MAG-partners die door middel van hun initiatieven bijdragen aan het behalen van de doelen. StuwKR8 stelt namens de samenwerkende partners een uitvoeringsplan op, coördineert de uitvoering hiervan en ondersteunt de partners, waar nodig, bij de uitvoering van hun activiteiten en initiatieven. Ook beheert de Penvoerder de financiële middelen en stelt deze beschikbaar voor de uitvoering van de initiatieven en activiteiten. De Penvoerder treedt namens de samenwerkende partners op als spreekbuis richting de Gemeente.

Werkwijze van de MAG

De gemeente en de MAG-partners hebben gezamenlijk een startfoto gemaakt, op basis waarvan de maatschappelijke vraagstukken die de komende jaren meer aandacht verdienen zijn bepaald. Deze vraagstukken zijn ondergebracht bij overkoepelende thema's en er is een aantal doelen bij opgesteld. Sommige wettelijke taken/regionale afspraken (voor zover raakvlak met MAG-doelen) vallen onder de MAG. Na het opstellen van de doelen, is overlegd hoe deze gemeten zullen worden. Dit is gedaan door een aantal kwantitatieve indicatoren op te stellen, waardoor de voortgang met behulp van cijfers eenvoudig is te meten (tellen). Om de cijfers van inhoud te voorzien, wordt aan de partners om toelichting gevraagd, kortom om over hun ervaringen te vertellen.

De MAG heeft tot een nieuwe manier van samenwerken geleid tussen de gemeente en haar partners. De gemeente voert de regie over de maatschappelijke doelen, maar verleent niet langer direct subsidies of is betrokken bij de uitvoering van de initiatieven. De gemeente stelt een totaalbudget vast, waarna het verlenen van MAG-bijdragen uit handen is gegeven aan de penvoerder en de initiatieven worden vorm gegeven door de MAG-partners. Wel is door de gemeente een aantal kaders geformuleerd voor de samenwerking tussen de gemeente en de penvoerder en MAG-partners, en voor de uitvoering van de MAG.

Bron: Aanbestedingsleidraad voor de opdracht om de MAG uit te voeren voor de Gemeente Hardinxveld-Giessendam

3 Ervaringen met de werkwijze van de MAG

Voor dit onderzoek hebben we interviews gehouden en groepsgesprekken gevoerd (zie bijlage voor details). In deze paragraaf staan de ervaringen met de nieuwe werkwijze centraal. Is de werkwijze van de MAG duidelijk? Leidt de MAG tot nieuwe initiatieven en nieuwe en intensievere samenwerkingen tussen MAG partners dan voorheen?

Wat kan beter?

"Waar ik mee tob is dat het voor een vrijwilligersorganisatie als die van ons erg veel werk is om voor een relatief klein bedrag een behoorlijk omvangrijk plan te moeten schrijven. Temeer omdat wij als vrijwilligersorganisatie beperkte capaciteit hebben en onze handen al vol hebben aan het draaiende houden van het café."

-Alzheimercafé

"Vóór de MAG was het zo dat je geld kreeg als je op 'de lijst stond' en anders niet. Nieuwe initiatieven kwamen er niet tussen. De MAG heeft dat doorbroken"

Groepsgesprek

Is de nieuwe werkwijze duidelijk?

De werkwijze van MAG wordt nu als duidelijk ervaren door de mensen die we individueel en in een groepsgesprek gesproken hebben. Voordat penvoerder StuwKR8 verantwoordelijk werd voor de verdeling van de gemeentelijke gelden in het kader van de MAG, was dat in mindere mate het geval. In de ogen van sommigen was de aanvangsfase van de MAG rommelig en onduidelijk. Nieuw is dat in een aanvraag uitgebreider beargumenteerd moet worden waarom het initiatief in de MAG doelen past. Ook kan de aanvraag worden afgewezen. Daar moesten organisaties die al geruime tijd een vast bedrag ontvingen ieder jaar, aan wennen. Het is een vaste procedure dat afgekeurde aanvragen een terugkoppeling ontvangen van StuwKR8. In sommige gevallen geven mensen aan dat de terugkoppeling onduidelijk was of er helemaal geen terugkoppeling was. Andere gaven juist aan dat de terugkoppeling behulpzaam was.

Organisaties die ervaring hebben met het indienen van subsidieaanvragen –professioneel en vrijwillig – hebben de minste moeite met de veranderingen in de manier van aanvragen en zien ook niet op tegen de verantwoording achteraf. Verschillende kleine op vrijwilligers draaiende organisaties zien hier in eerste instantie tegenop en vrezen dat er extra werk gaat zitten in het opstellen van de aanvraag en de verantwoording, die ten koste gaat van het initiatief zelf. Professionele organisaties kunnen die inspanningen in hun werktijd doen, vrijwilligers besteden zo nog meer vrije tijd. Deze gang van zaken werd vooral in het begin moeilijk gevonden. Er is wel bereidheid daar in te investeren, zeker als er succesvol nieuwe verbindingen met andere organisaties tot stand komen.

Is de nieuwe werkwijze inspiratie voor nieuwe initiatieven?

Een aantal kleinere organisaties, die al lang bestaan en op vrijwilligers draaien, is niet extra geïnspireerd door de MAG om nieuwe initiatieven te ontplooiën. Organisaties geven aan dat dit komt door het werk dat dit met zich meebrengt (zie hierboven). Voor de twee grootste subsidieontvangers, Bibliotheek AanZet en welzijnsorganisatie Servanda, is dat anders.

Als gevolg van de nieuwe werkwijze zijn sociaal werkers van Servanda meer naar buiten gericht gaan werken. Voorheen was men meer op activiteiten gericht. Die omslag voltrok zich ook al in het kader van welzijn nieuwe stijl. De MAG en welzijn nieuwe stijl werken nu stimulerend op elkaar in. Bibliotheek AanZet heeft het initiatief genomen een programma te ontwikkelen om de zelfredzaamheid van laaggeletterde mensen (NT1) te vergroten waardoor ze meer deel van de samenleving worden.

"We doen er als bibliotheek juist daar een tandje bij met deze pilot die we wellicht daarna verder kunnen uitrollen".

Interview

Suggestie voor nieuw initiatief

*"Een aantal keren per jaar
een zangbijeenkomst
organiseren voor
gehandicapten met een
koor of zangvereniging."*

-Buitenhof

Is de nieuwe werkwijze inspiratie voor samenwerking met andere MAG partners?

Er zijn verschillende samenwerkingen ontstaan onder invloed van de MAG. Het lid van de klankbordgroep van de MAG vertelde dat plaatselijke zorginstellingen samen met particulieren uitjes voor eenzame mannen hebben georganiseerd. Servanda werkt nu samen met de bibliotheek en met StuwKR8. Eén van de Servanda medewerkers werkt nu zowel parttime bij Servanda als bij StuwKR8. Zij trekken met een duo-fiets door buurten en wijken. De Bibliotheek heeft de samenwerking met Servanda hervat. De programmering wordt op elkaar afgestemd zodat geen doublures zijn en er meer mensen worden bereikt. Zo versterken ze elkaar.

Ook voor kleinere organisaties zien we deze ontwikkeling. De initiatiefnemer afkomstig uit de gereformeerde gemeente Hardinxveld-Giessendam die wij spraken, vertelde dat de brief van de MAG hen heeft geïnspireerd om nu eens een heel ander doelgroep te kiezen voor een ontmoetingsmaaltijd. Niet alleen de eigen kerkelijke gemeente, of mensen uit de directe omgeving werden uitgenodigd, ook minder bedeelde mensen en statushouders zijn benaderd en gekomen. Het was een hartverwarmende nieuwe ervaring. Bovendien zijn voor het eerst Servanda en de Voedselbank betrokken bij de uitvoering van het initiatief.

Zijn er suggesties om tot nieuwe initiatieven en meer samenwerking te komen?

In de groepsgesprekken kwam naar voren dat verschillende organisaties elkaar graag beter willen leren kennen om gezamenlijk ideeën te ontwikkelen voor nieuwe initiatieven. Een concrete suggestie in het gesprek was het idee om een sociale marktplaats te organiseren langs thematische lijnen zodat ideeën geconcretiseerd en samenwerking verstevigd kunnen worden. Buitenhof stelt bijvoorbeeld voor om een projectplan op te stellen voor zelfredzaamheidsbevordering in lezen en schrijven voor gehandicapten in samenwerking met de bibliotheek.

4 Rolinvulling van StuwKR8 voor de MAG

StuwKR8 is als penvoerder verantwoordelijk voor de uitvoering van de deelopdracht van de MAG. Het is haar taak om de partijen te ondersteunen, met elkaar in verbinding te brengen, samen te laten werken en te helpen met het afstemmen van ideeën en initiatieven op elkaar en op de vraag van de bewoners.

Opdracht van StuwKR8 vanuit de gemeente

De penvoerder, StuwKR8, is verantwoordelijk voor de uitvoering van de MAG-opdracht en heeft hiervoor een uitwerkingsplan opgesteld. Hierbij werkt zij samen met de MAG-partners die door middel van hun initiatieven bijdragen aan het behalen van de doelen. Dit doet StuwKR8 door deze partners te ondersteunen, hen met elkaar in contact te brengen en met elkaar te laten samenwerken. Daarnaast helpt StuwKR8 de partners om hun initiatieven aan te laten sluiten op elkaar en op de vraag van de inwoners. Het is de rol van de penvoerder om met de gemeente in gesprek te gaan over de uitvoering van de MAG-opdracht en de voortgang hierin. Tevens beheert StuwKR8 het geld, waarvoor zij verantwoording aan de gemeente aflegt. Naast de rol als penvoerder mag StuwKR8 ook zelf met initiatieven bijdragen aan de MAG-opdracht.

Bron: Rapportage Businesscase Maatschappelijke Agenda

De komst van StuwKR8 heeft de bedoeling van de MAG verduidelijkt. De MAG is concreet geworden en is gaan leven. Met de komst van StuwKR8 is er bovendien minder willekeur in de toewijzing van subsidies. StuwKR8 wordt door de organisaties breed omschreven als proactief en enthousiast.

Wat is er zo mooi aan mijn initiatief?

"We maken nu schaamteloos gebruik van elkaars kracht"

-Servanda

Taakinfilling StuwKR8

De ondersteuning van StuwKR8 bij het aanvragen van MAG bijdrage heeft voor meer duidelijkheid gezorgd bij de kleine en vrijwillige initiatieven. In gevallen waar weinig ervaring is met het invullen van de aanvraag, helpt StuwKR8 met de juiste opstelling van de MAG aanvraag.

Er zijn verschillende meningen over de invulling van de verbindende rol van StuwKR8. In de individuele interviews kwam naar voren dat StuwKR8 samenwerkingsmogelijkheden en -verbanden aandraagt en deze ook tot stand brengt. Tijdens de groepsgesprekken werd dit beeld iets genuanceerd. Bij sommigen is er meer behoefte aan initiatief van StuwKR8 op dit punt.

Verder is het beeld gemengd over de mate waarin StuwKR8 in buurten en wijken initiatieven helpt ontplooiën. Zowel het klankbordgroep MAG-lid dat we spraken en de grote partijen waren positief en hadden er ervaring mee. individuen uit kleine organisaties hadden eigenlijk geen eigen ervaring met StuwKR8 in die rol.

5 Voortgang op de de MAG doelen

Waar velen in het begin niet veel voelden voor het moeten samenwerken met anderen, is dat sentiment langzamerhand aan het wegebben. Natuurlijk geldt dat niet voor iedereen. Bij een rondje op schrijven hoe elke organisatie en elk initiatief van de deelnemer bijdraagt aan de MAG doelen, hadden de deelnemers aan de groepsgesprekken over het algemeen geen moeite (meer) die relatie te leggen. Spontaan werd in de marge van het gesprek actief gebrainstormd over nieuwe initiatieven en mogelijke nieuwe samenwerkingspartners. Onderstaande uitspraak van een van de deelnemers aan een groepsgesprek laat zien dat de standpunten over de MAG aan het schuiven zijn.

"Alleen door samenwerking met anderen bereik je de MAG doelen"

Groepsgesprek

Uit met name de interviews komt naar voren dat voor kortlopende of kleine initiatieven, zoals een buurtfeest of een ontmoetingsmaaltijd in de kerk, andere organisaties - die daarvoor niet betrokken of in beeld waren- worden gevraagd mee te doen aan een initiatief. Bovendien worden mensen bereikt die eerder niet 'in beeld' waren. Het eerder genoemde initiatief van de gereformeerde gemeente om statushouders en minder bedeelde mensen uit tot nodigen (samen met de wethouders van de gemeente Hardinxveld-Giessendam) werd ervaren als een verbindende hartverwarmende gebeurtenis.

Verder valt op dat sportverenigingen zijn gaan samenwerken, met elkaar en met scholen, om buiten de eigen faciliteiten activiteiten te ontplooiën. Dat sportverenigingen en andere vrijwilligersorganisaties elkaar nu beter kennen helpt in ieder geval bij het tot stand brengen van nieuwe initiatieven. Het is nog te vroeg om te beoordelen of deze nieuwe samenwerkingen duurzaam van aard zijn of dat het bij incidenten blijft. Bewoners en organisaties vinden het vaak lastig te beoordelen of de MAG doelen ook daadwerkelijk worden bereikt door de initiatieven. Zij geven aan dat het nog te vroeg is om daar een goed oordeel over te kunnen geven.

Drs. E.L. Heering & M.J. Borst
mei 2019

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Bijlage 1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Ander onderzoek

De resultaten van de enquêtes gehouden door StuwKR8 en het databoek opgesteld door het OCD, zijn gebruikt in de gesprekken maar zijn geen onderwerp van deze factsheet.

Individuele interviews

We hebben zes interviews gehouden met een selectie van MAG-partners. Doel van de selectie was om met een betekenisvolle afspiegeling van grote en kleine, professionele en vrijwillige organisaties in gesprek te gaan. Via e-mail en telefoon zijn personen benaderd of zij wilden deelnemen aan een interview, waarna een afspraak met hen is gemaakt. De interviews zijn telefonisch afgenomen door een professionele interviewster.

Groepsgesprekken

Alle organisaties die tussen mei 2018 en februari 2019 een aanvraag hebben gedaan voor een subsidie in het kader van de MAG bij StuwKR8, zijn aangeschreven. In totaal gaat het om veertig organisaties, waarvan er vijftien hebben deelgenomen aan de groepsgesprekken. De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft een uitnodiging voor de groepsgesprekken op de website geplaatst en op de gemeentepagina van de lokale krant. Er zijn twee gesprekken van twee uur gehouden op twee verschillende locaties.

Lijst van organisaties

	<i>interview</i>	<i>groepsgesprek</i>
<i>Alzheimer café Hardinxveld Giessendam</i>	x	x
<i>Badmintonvereniging Network</i>		x
<i>Bibliotheek AanZet</i>	x	x
<i>Stichting Buitenhof</i>		x
<i>Christelijk Oratorium Vereniging Laudate</i>		x
<i>EHBO Giessendam</i>		x
<i>Gereformeerde Gemeente Hardinxveld</i>	x	
<i>Gymnastiekvereniging OKK</i>		x
<i>Klankbordgroep MAG</i>	x	
<i>Korfbalvereniging Vriendenschaar</i>		x
<i>Natuurspeeltuin 'het Weitje'</i>	x	
<i>Stichting Oranje Trouw</i>		x
<i>PCOB</i>		x
<i>Stichting Peuterspeelzaal / Stichting Samen op Pad</i>		x
<i>Reddingsbrigade Hardinxveld-Giessendam</i>		x
<i>Rode Kruis Hardinxveld</i>		x
<i>Servanda</i>	x	
<i>Slachtofferhulp Nederland</i>		x
<i>TTV Drivers</i>		x
<i>Stichting Vluchtelingenwerk Zuidwest-Nederland</i>		x

Bijlage 2

Impressie van de schrijfoopdracht

NIEUWE INITIATIEVEN /
SÄHENVERKINGEN MOETEN
GEEN DOEL ZIJN MAAR EEN
DOEL DIENEN.

REGIE HIEROP EN/OF DENKRACHT
KAN GEORGANISEERD OF
CENTRAAL BELIJD WORDEN.
DIT KAN NIET IEDEREEN
ZELF

- Projectmatig plan voor
zelfhadzaamheid. Leren is in
bilkelijkheid. (dan leren / oplossen.)

- dooraderen een aantal keren per jaar
een "rang" bijeenkomst organiseren.
- ondersteuning markt voor door opening andere.
overeenkomst binnen Buitenhof
(deftelijkheid)

Sociale Marktplaats
organiseren thema-
gewijs. Zodat thema's
geconcentreerd en
samenwerking versterkt
worden.

- Integreer, participeer
in de samenleving
- zelfredzaam voorke
- sociaal-economisch
onafhankelijk werken

bijdrage dekla

- * mensen uit isolatie halen
- * versterken onderlinge samenhang
- * ondersteuning van de draagkracht op
fysieke, etc.
- * bevorderen van welzijn van
op best macro niveau.

Stg P52 en Stg Sep

Doel: * opgroei en ont-
wikkeling

* gezonde levensstijl

* geestelijke gezondheidszorg

* omzien naar elkaar

Samenwerking:

* scholen, sportclubs

* peepschool etc

* zorginstellingen

